Kalle fylder 90

Roeren fra Rosnæs vil være verdens ældste

Af Leif Thygesen

I går var jeg til julefrokost, hvor jeg fortalte et par yngre damer, at jeg var på vej til at fylde 90. De var begge meget imponerede, men det er da ikke noget særligt. I dag er der jo mange, der bliver 100 år. Men jeg har sat mig et mål: Først vil jeg være Danmarks ældste person, og når jeg har klaret det, så vil jeg være verdens ældste person. Ordene kommer - med et glimt i øjet - fra Kalle, der den 22. december 2013 kan fejre sin 90 års fødselsdag.

Kalle kan den 22. december 2013 fejrer sin 90 års fødselsdag.
Foto Leif Thygesen

Hvis du spørger nakskovitterne om de kender Karl Johan Jensen, vil langt de fleste spørge hvem? Men siger du "Kalle", er der et utal, der vil nikke genkendende til roeren fra Rosnæs, der cyklende langs havnen iført sin vindjakke og sin cap med den grønne skygge, er en næsten ligeså selvfølgelig del af gadebilledet i Havnegade som spiret på Sct. Nikolai Kirke. Jeg holder meget af at cykle, men det skal være på en rigtig herrecykel. Jeg skal ikke have en damecykel med lav indstigning før jeg bliver 100, siger Kalle, men indrømmer dog, at det har været nødvendigt at tilpasse udstyret lidt med den tiltagende alder. Jeg kører ikke længere med cykelkurv på styret, den kan godt drille, så nu har jeg anskaffet mig en cykeltaske og så går det fint igen.

Hvordan fik du kælenavnet Kalle?

Det var min mormor, der havde svenske aner, der begyndte at kalde mig "Kalle Johan" og siden har Kalle hængt ved. Ja, på værftet var jeg jo til sidst funktionær, og der blev jeg kaldt Jensen, men der går faktisk et stykke tid, inden jeg reagerer og forstår, at det er mig, der bliver talt til, hvis folk kalder mig Karl Johan.

Det er en råkold lørdag formiddag, da Kalle tager imod Signaturen i privaten på Strandpromenaden. Vandpytterne er frosset til is, og resterne af stormen "Bodil" bider koldt og nådesløst i fingre og kinder. På trappestenen sidder naboens kat og mjaver. Kalle lukker op, og katten får et par godbider i en skål. Nej, det er ikke min kat – min kat hedder Olsen, og den er lige nu ude at føjte et eller andet sted. Olsen fik jeg for to år siden. Det var egentlig min tidligere nabos kat, men hun havde to katte, hvoraf den ene var Olsen, og Olsen kunne ikke rigtig enes med den anden kat. Da naboen så skulle flytte, var det meningen, at Olsen skulle til Nykøbing hos en veninde, men Olsen så op på mig og "sagde": "Nu flytter jeg ind hos dig". Og sådan blev det - og nu er vi hygger vi os hver aften, inden Olsen - der jo er et natdyr - går på eventyr, når jeg går i seng. Olsens yndlingsplads er på mit skød, og når han sådan har ligget og sovet par timer på mit skød, må jeg da

lige strække benene lidt for at få gang i musklerne igen, siger Kalle. At flytte den sovende kat, kunne Kalle ikke finde på.

Efterårskaproningen på Guldborgsund ved Nykøbing 1940. Det vindende mandskab i inriggerletvægtsfirer fra Nakskov Roklub. Fra venstre Styrmand Rasmus Petersen, Hans Mettelmann, Ove F. Rasmussen, Kalle og Eigil Andersen. Privatfoto

I Kalles stue er der varme og hygge. De mange porcelænsfigurer på de antikke møbler har fået selskab af nisser og julepynt. Der er lagt en juledug på bordet, og ilden knitrer hyggeligt i brændeovnen. Alting har sin plads, og der er orden og system i reolerne. Da Signaturen et par dage før ringer for at aftale interviewet og spørger om Kalle har nogle fotos fra "den gang", kan Kalle med lukkede øjne række ud og tage kuverten med "Robilleder 1940". Det er ikke uden grund, at Kalle arbejder på Lokalhistorisk arkiv i Nakskov. "Kaffe eller øl"? spørger Kalle, og da Signaturen vælger kaffe starter Kalle straks brygningen af de opkvikkende dråber. Kalle klarer alt husligt selv. Indkøb, madlavning, rengøring – ja, forleden dag opdagede jeg, at jeg også kan sy. Jeg havde et par bukser, der skulle lægges ind for at passe helt, og det klarede jeg så selv, siger Kalle med et lille grin.
Jeg begyndte at dyrke sport, da jeg var 17 år og har gjort det siden. Jeg har spillet fodbold, dyrket gymnastik, dyrket orientering- og terrænløb, spillet badminton, cyklet og så selvfølgelig roet. Jeg er opvokset tæt på vandet og mine brødre gik til roning, så det var meget naturligt, at jeg i 1940 begyndte at ro i Nakskov Roklub. Min største oplevelse som roer var, da jeg sammen med Ove F. Rasmussen, Hans Mettelmann (Bubi), Eigil Andersen og styrmand Rasmus Petersen vandt fireåres letvægtsinrigger ved Efterårskaproningen på Guldborgsund i 1940. Min plads i båden har altid været tagåren, der bestemmer takten, og på den måde er det jo så naturligt, at jeg senere kom til at være gymnastikleder flere steder.

Kalle sammen med sine nærmeste venner i 1940 i Avnede. Kalle sidder lige ud for kaffekanden delvist skjult af sin bror. Den nydelige unge dame i forgrunden er Dagny Melhede – en dygtig roer og gymnast.
Privatfoto

Men roning var ikke bare medaljerne. Jeg har altid nydt at komme ud i den helt specielle friske luft, der er på Nakskov Fjord. Og så er det sociale ved at være medlem af en klub også noget meget væsentligt. Så for mig har det sportslige og det sociale været lige vigtigt. Apropos det sociale. Jeg har et billede, som jeg holder meget af. Det er taget i Avnede i 1940, hvor vi sidder og drikker kaffe, og her er jeg sammen med mine nærmeste venner. Hver søndag gik vi til Avnede og hjem igen. Senere på dagen mellem kl. 16 og 18 gik vi så til matiné på Bristol. Vi bestilte altid øl, men hver gang kom tjeneren med sodavand, og så fik vi serveret med en bemærkning om, at vi var kaproere og derfor skulle vi ikke drikke øl.

I 1949 var jeg med, da Nakskov Skibsværfts Roklub holdt sin første standerhejsning, og i 1950 blev jeg opfordret af Ib Sommerfeldt til at være med på en letvægtsfirer. Jeg havde tre gode år i NSR, hvor vi oplevede meget. Allerede første år stillede vi op til DM i Odense, og Ib Sommerfeldt havde set og hørt noget om, at japanerne, der jo fra naturens side ikke er så høje, roede med en meget høj kadence. Vi var jo letvægtsroere og også forholdsvis små, så vi skulle også ro med meget høj kadence, syntes Ib, men det var noget skidt. Det blev noget japperi, hvor vi for frem og tilbage på sædet, og hvor vi næsten ikke fik åren i vandet. Det kostede os nok et DM, men så havde vi da prøvet det der "Japanerroning".

Kalle får den eftertænksomme mine på, da han bliver bedt om at beskrive sig selv.
Foto Leif Thygesen

Men vi havde det sjovt. En gang var vi til kaproning i Sorø og gik på restaurant for at spise. På restauranten var der en hund, da vi ankom, og da tjeneren så serverede biksemad kaldte Ib Sommerfeldt på tjeneren og bad om at se hunden. Hvorfor, spurgte tjeneren. Jo, jeg vil være sikker på, at det ikke er den vi spiser, sagde Ib.
Hvordan vil du beskrive dig selv?
Kalle stopper op og ser tankefuld ud. Det kan jeg ikke rigtig, siger Kalle, men sammen med Signaturen lykkes det efterhånden at finde de karakteregenskaber, som præger Kalle, og som han selv sætter højt. Jeg har altid været trofast over for min familie, mine venner og mine interesser. Ja, og så er du jo også en flittig og energisk mand, der er vellidt af alle, tilføjer Signaturen.
Jo, det er nok rigtigt, mener Kalle. Jeg har jo altid blandet mig, og er hver gang endt med at være træner eller leder af gymnastikken, hvor jeg end har befundet mig. Selv da jeg var i Frøslevlejren i 1944 lykkedes det mig at være med til at få indført, at der blev dyrket gymnastik, og det var jo ikke så almindeligt sådan et sted. Jeg kom i Frøslevlejren, fordi min bror og jeg forsøgte at hjælpe en amerikanskfødt tysker med at flygte til Sverige og dermed undgå at skulle gå i krig mod sine amerikanske landsmænd. Det mislykkedes, og så måtte jeg en tur til Frøslev. Jeg kom til Sverige med De Hvide Busser i 1945.

Kalle i sit es. Tæt på vandet, på broen ved NS Roklub. I 2003 flyttede Kalle hjem til sit barndomskvarter på Rosnæs.
Foto Leif Thygesen

Fra Kalles faste plads i den lille stue ved vinduet er der udsigt til NS Roklub, indsejlingen til havnen og "Værftet", som Kalle kalder det. Godt nok er området efter Nakskov Skibsværfts lukning i 1987 omdøbt til "Nakskov Industri- og Miljøpark", men for Kalle vil det altid være "Værftet". Kalle var ansat på værftet fra 1967, først som svejser og siden 1971 som opmåler. Jeg kan jo se, hvad der kommer ud og ind af skibe i havnen, og jeg kan se, hvilke skibe der lægger til ved værftet. Det eneste jeg fortryder er, at jeg var med til at opføre det hus der, det tager udsigten, siger Kalle med smil i stemmen, og udpeger NS Roklubs klubhus. Jeg holder jo også øje med roklubben. Når det er blevet sent om aftenen, og hvis der stadig er lys i klubhuset, så går jeg over og tjekker, at alt er i orden og sørger for, at lyset bliver slukket, forklarer Kalle.

Jeg har det bedst tæt på vandet. Da jeg var barn, var vi mindst 400 børn på Rosnæs, og der var altid gang i et eller andet. For os var Rosnæs verdens navle. Vi sagde ikke, vi tager en tur ind til byen. Næh, man tog en tur ud til Nakskov. De gange jeg ikke har boet i umiddelbar nærhed af vandet, har jeg savnet det. Jeg flyttede tilbage til Rosnæs i 2003, da min kone døde, og jeg trives og har det godt her.

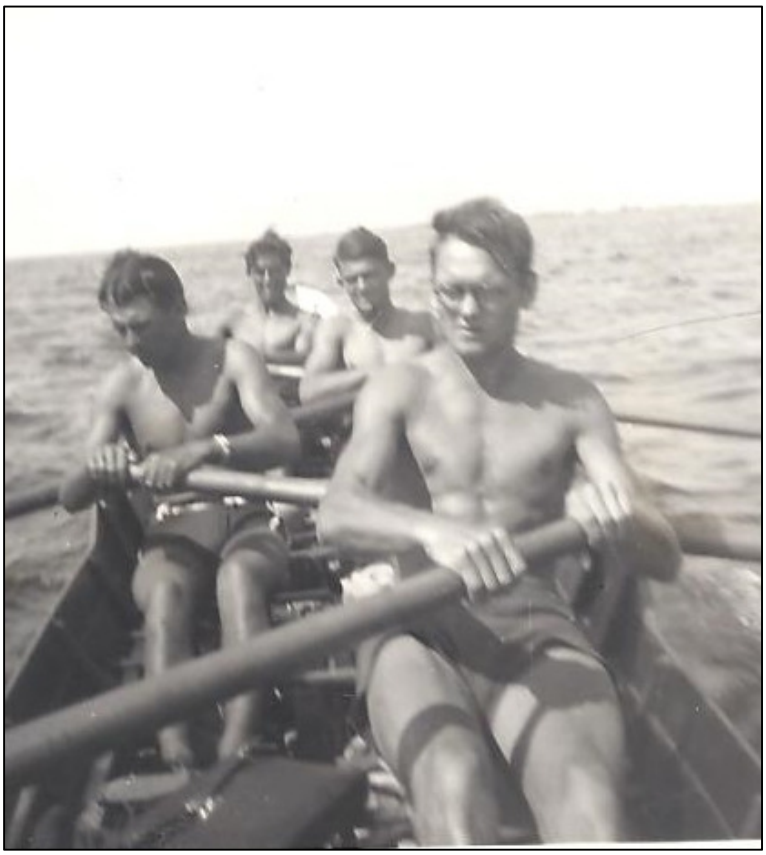

Kalle, der sidder toer i båden, på langtur til Fejø i 1940.
Privatfoto

Min kone Henny mødte jeg i den store sal i Forsamlingsbygningen, der for længst er revet ned. Det var i 1956. Henny var separeret, men hendes eksmand døde kort efter ved en ulykke, og så blev vi forlovet. Hennys mor blev imidlertid syg, og Henny måtte passe hende, så det blev en lang forlovelse på 19 år, inden vi blev gift i 1977.
I 1972 blev jeg medlem af GRIN (Gamle Roere I Nakskov) og på den måde har jeg min gang i begge roklubber i Nakskov. Det passer mig fint at komme begge steder. Jeg havde den store glæde og ære at blive udnævnt til æresmedlem af NS Roklub i april 2013 - og jeg har da også i løbet af sæsonen været med ude at styre NS Roklubs nye coastalfirer. Til næste år skal jeg også prøve at ro den! I GRIN har jeg ledet gymnastikken i 20 år, når denne vintersæson slutter, men så er det også slut, så må de finde en anden – 20 år må være nok.
Der tales jo ofte om en sammenlægning mellem de to roklubber i Nakskov, og det er nok også den eneste rigtige vej at gå. Vi kan ikke have to klubber, for det er de samme unge mennesker, vi går efter. Men det er jo et pengespørgsmål. Det vil jo koste mange penge at bygge et nyt tidssvarende klubhus.

Kalles opskrift på et langt liv er at holde sig aktiv.
Foto Leif Thygesen

Kalle, hvis dit mål om at blive verdens ældste menneske skal lykkes, må du have en eller anden form for opskrift på, hvordan man når så høj en alder?
Jo, jeg har altid sørget for at være aktiv hele mit liv. Både med min krop og med min hjerne. Jeg cykler stadig så meget som vejret og mit helbred tillader det. Mine lunger er begyndt at drille, og jeg bliver stakåndet, især hvis jeg skal cykle i modvind. Men så må jeg bare stå af og trække cyklen lidt. Det irriterer mig, men jeg bruger nu nogle af de vejrtrækningsteknikker, jeg lærte som idrætsmand, og lægerne på Nykøbing Sygehus roser mig og siger, at de ikke er i stand til at lære mig noget om at trække vejret på den rigtige måde, hvilket ellers er en del af kuren, når man har lungeproblemer.
At Kalle også arbejder for at holde hjernen i gang, kan Signaturen konstatere ved selvsyn. Kalle har både PC og mobiltelefon og boltrer sig hjemmevant på internettet. Dagen efter - da Signaturen ringer med et par supplerende spørgsmål - bliver vi enige om, at Kalle skal læse interviewet igennem, for at rette eventuelle

fejl inden det offentliggøres. Det bliver aftalt, at Signaturen sender en mail, og det er vel ikke nogen selvfølge, at man bare kan sende en 90-årig en mail! Ja, jeg sidder jo ofte ved min PC for at holde det hele ved lige, siger Kalle, og jeg er ikke bange for at meget af kontakten til det offentlige fremover skal foregå elektronisk, det klarer jeg nok. Hvad jeg ellers gør for at holde mig åndsfrisk? Jeg læser bøger – lige nu er jeg i gang med en krimi – og så løser jeg kryds og tværs. Endelig har jeg jo også mit frivillige arbejde på Lokalhistorisk arkiv, og det er alt sammen med til at holde mig aktiv og i gang, og hvis man vil leve længe, tror jeg, at det er opskriften.

Et uadskilleligt makkerpar. Olsen og Kalle. Det er Olsen til venstre.
Foto Leif Thygesen

Tiden flyver i godt selskab, og da Signaturen foreslår, at vi drikker kaffen inden vi går en tur i NS Roklub for at tage nogle billeder, rejser Kalle sig med et undskyld, og henter den kaffe, han har sat over ved starten af interviewet. Sådan er det, når man bliver grebet af snakken, siger Kalle, og serverer den veltillavede kaffe, der er med til at forlænge den interessante og spændende snak i endnu 20 minutter.
Da vi krydser Strandpromenaden efter at have taget billeder i NS Roklub, støder Kalles kat Olsen til os. Du må heller komme med ind og få lidt at spise, siger Kalle til Olsen og klapper den forkælede og kælne kat. Signaturen får et fast håndtryk og en tak for snakken, og så går Kalle og Olsen – katten med halen højt løftet, som et synligt tegn på velvære - tilbage til Kalles stue, hvor der både er en behagelig lun temperatur og hjertevarme.

Ved NS Roklubs standerhejsning i april 2013 udnævnes Kalle af Gerner Andersen til æresmedlem af NS Roklub.
Foto Leif Thygesen

Blå Bog om Kalle (Karl Johan Jensen)

Kilde: Årebladet 56. årgang nr. 1. Januar-april 2007. Ebbe Andersen: Gamle aviser…Kalle…og Nakskov Roklubs historie.

22. december 1923 født i Frederikshavn.
1928 Flytter til Nakskov, da faderen fik arbejde på værftet som forholder.
1938 Kom i lære som nitter- og stemmelærling på værftet. Udlært i 1942.
1944 Flyttede til Helsingør.
1944-45 Interneret i Frøslevlejren. Kom til Sverige med "De Hvide Busser" i 1945.
1945 – 60 Arbejder som svejser på Nakskov Skibsværft.
1960 – 67 Arbejder på diverse olieraffinaderier rundt om i Danmark og Sverige.
1967 – 71 Arbejder som svejser på Nakskov Skibsværft.
1971 Bliver opmåler på værftet. Går på pension den 2. december 1986.

1940 – 44 Roede på Nakskov Roklubs letvægtsinrigger og var samtidigt på Nakskov Roklubs konkurrencehold, der var tilknyttet Nakskov Gymnastikforening og som hjemførte flere Lolland Falster og Sjællandsmesterskaber. Herudover dyrkede Kalle fodbold samt orienterings- og terrænløb.

1950 – 54: Roede på Nakskov Skibsværfts letvægtsfirer.
1956 Forlovet med Henny.
1972 Medlem af GRIN.
1977 Gift med Henny. (Henny døde i 2004).
1995 Leder af vintergymnastikken i GRIN.
2003 Starter som frivillig på Lokalhistorisk arkiv i Nakskov.
2013 Udnævnt til Æresmedlem af NS Roklub.

Kalle foran NS Roklub på Rosnæs. Kalle har blodtypen "Rosnæs" påstås det.
Foto Leif Thygesen